Vier-en-Twintigste Jaar. - N. 245 Godsdienst — Huisgezin — Eigendom Donderdag, 8 October 1914

Alle briefwisselingen vrachtvrij te zenden aan Aug. Van Isegheim, uitgever voor de naaml. maatsch. « Drukkerij Het Volk », Meersteeg, nº 16, Gent.

Bureel van West-Vlaanderen : Gaston Bossuyt. Gilde der Ambachten, Kortrijk. TELEFOON 523

Bureel van Antwerpen, Brabant en Limburg : Viktor Kuyl, Blinderbroedersstraat, 24, Louven

HET VOLK

CHRISTEN WERKMANSBLAD

Men schrijft in : Op alle postkantoren aan 10 fr. per jaar. Zes maanden fr. 5.00. Drie maanden fr. 2.50.
Aankondigingen. Prijs volgens tarief. Voorop te betalen.
Rechterlijke herstelling, 2 fr. per regel.
Ongeteekende brieven worden geweigerd.
TELEFOON Nº 137, Gent.

Verschijnt 6 maal per week. 2 CENTIEMEN HET NUMMER

Officieele Mededeelingen.

De Toestand te Antwerpen.

Antwerpen, 6 October, 10 ure 's avonds.
Antwerpen's toestand is bezwaarlijk.
De bevelhebber der versterkte stelling heeft, in den avond, aan de burgemeesters der gemeenten, begrepen in de versterking van Antwerpen, volgenden brief gestuurd :
« Ik heb de eer aan de bevolking ter kennis te brengen dat de beschieting van Antwerpen en 't omliggende nakend is.
» Het hoeft wel te verstaan dat de bedreiging of de uitvoering der beschieting volstrekt geen invloed zullen hebben op den duur van den weerstand die tot het uiterste toe zal gevoerd worden. »
De *Bien Public* voegt daaraan toe ! De meeste forten der eerste lijn, al deze van de tweede lijn en de belangrijke beveilings- en versterkingswerken tusschen-in de forten aangelegd, blijven ongedeerd. De groote moeilijkheden waartegen de vijand zich te verweren had en de door hem geleden verliezen bewijzen dat de versterking van Antwerpen het lang zal uithouden.

IN FRANKRIJK.

Officieel, 6 October. — Op onzen linkervleugel blijft de toestand onveranderd en de veldslag duurt voort.
In Argonne en op de Maashoogten zijn de aanvallen van den vijand dag en nacht teruggeslagen.
Londen, 6 October. — Het lot van Antwerpen is nauw verbonden met den uitslag van den veldslag der Aisne. Wordt het duitsch leger in Frankrijk verslagen voor de Duitschers onder de muren van Antwerpen kunnen naderen, zij zullen verplicht zijn het beleg op te geven. Alle blikken zijn dus naar den grooten veldslag gericht. Wordt het duitsch leger afgeslagen, het zal voort naar de duitsche grenzen gejaagd worden. 't Is waarom Engeland wederom versche troepen op het front heeft gebracht, waar zooveel duizenden levenskrachten zich sedert 25 dagen uitputten.

Het oprukken der Russen. -- De duitsche aftocht duurt voort.

Londen, 6 October. — De officieele russische mededeeling uit Petrograd zegt dat op het Oostelijksch Pruisisch front het duitsch leger voortdurend in aftocht is.
Petrograd, 6 October. — Een officieel verslag zegt, dat gedurende de gevechten die sedert weken geleverd werden ten Noorden, de Duitschers schrikkelijke verliezen leden, en dit op een front van 100 kilometer.
Zekere korpsen ondergingen verliezen van 70 tot 80 %.
Deze week zal waarschijnlijk de beslissende slag geleverd worden.

HOOG DE HARTEN !

Zooals van zondag te voorzien was, beleven we thans de zwaarste week die we sinds 't begin van den oorlog zullen gekend hebben.

De reusachtige veldslag der Aisne, den 12e September begonnen na eene glansrijke zegepraal onzer vrienden op de Marne, duurt nog steeds met afwisselende kansen voort over een front van 350 kilometer. Franschen en Engelschen plegen er wonderen van dapperheid en ondanks den onloochenbaren moed van de duitsche troepen, hebben zij dezen, die reeds ten noorden van Parijs geweest zijn, reeds uren ver doen wijken tot in het fransche noorderdepartement.

Met een geschut zoo zwaar, dat vóór 't begin van dezen oorlog niemand er een gedacht van had, hebben de Duitschers den zuidelijksten boog der versterkte streek rond Antwerpen aangevallen. Na dagen en dagen strijden, staan zij nog vóór de Netherivier, wier zacht vloeiende wateren rood geverfd zijn met het bloed van tienduizenden der hunnen.

In Brabant en Vlaanderen worden vernieling en ramp aangericht door afzonderlijke benden onzer vijanden. En op 't oogenblik dat we schrijven hooren we 't kanon van een tamelijk zwaar gevecht, in 't zuid-oosten van ons, onophoudend donderen.

't Zijn dagen van angst en zware beproevingen voor honderdduizenden gezinnen, die onze broedergezinnen zijn. Menigeen laat zich door den angst van het oogenblik aangrijpen, sommigen zelfs terneerdrukken. Wij niet.

Boven de wolken kruitdamp die als eene logge massa door onze luchten drijven, glanst heerlijk de zon der vastgegronde hoop.

België bleef trouw aan plicht en eer : België kan niet, België zal niet vergaan.

We mogen niet al schrijven wat we weten. Maar duizenden weten toch met ons, dat tienduizenden onzer vrienden ons thans ter hulp zijn gesneld : zij weten het, omdat ze op menige plaats in de gelegenheid zijn geweest het met eigen oogen te zien.

De machtige vrienden die ons thans ter zijde staan, zoo met hun hart als met hunne aanzienlijke kracht, zijn eene vaste waarborg voor de zegepraal onzer eigene wapens.

Beleven we dus deze dagen van grooten strijd met het onwankelbaar vertrouwen van een volk, welks heldhaftigheid terecht de bewondering van gansch de wereld heeft afgedwongen.

Hoog de harten, vrienden ! Gods hoogste liefdewet is plichtsvervulling. België heeft zijn plicht volbracht met al de heerlijkheid der edelmoedigste zelfsopoffering : God zal deze plichtsvervulling zegenen naar volle verdienste.

Hoog de harten ! Het oogenblik nadert waarop het licht door de duistere krijgsdampen zal heendringen. Reeds zien we in de aanwezigheid onzer bondgenoten naast onze eigene jongens een glans der toekomst ons tegenstralen.

De zon der hoop wordt de schitterende zonnesching der victorie, die alleen aan de moedigen toekomt.

Hoog de harten : de verlossing van ons duurbaar vaderland is nabij !

De Terugweg der Duitschers.

De correspondent van *Daily News* seint :

Men meldt uit Bordeaux, dat het nieuws van het front aanmoedigend is.

De hevige aanvallen van de Duitschers op onzen linkervleugel, vooral tusschen Roye en Lassigny, met het doel onze omtrekkende beweging te breken, zijn afgeslagen en op enkele punten zijn de bondgenooten aanvallend opgetreden.

De pogingen van het leger des kroonprinsen, om zuidwaarts neer te zakken door het woud van Argonne, is ook doorgebroken en het leger zelf is ten noorden van Varennes teruggeslagen en heeft bijgevolg grond verloren.

De pogingen der Duitschers om door te breken door de sperfortenlijn tusschen Verdun en Toul, faalden eveneens.

De hevige en herhaalde aanvallen der Duitschers tegen de Fransche lijn tusschen Craconne en het Cirgonner-woud, waren gedaan met het doel eene groote en snelle Duitsche beweging te verduiken, die, gesteund door hulptroepen uit België, in hoofdzaak de bondgenooten zou uitflankeeren en in alle geval hunne groote communicatielijnen en den breeden weg naar huis zou verzekeren.

Doch de Franschen zijn hun voor geweest. Hunne wondervolle spoorwegen bereidden aan generaal von Kluck eene pijnlijke verrassing.

De oninneembare Engelsche stelling bij Soissons was het slot van de zware deur, die den aftocht van het Duitsche leger sloot.

Vruchteloos hebben de Duitschers getracht te Noyon en te Roye, al hunne krachten te werpen tegen dit sluiten der bareel. Zij werden, zooals te Roye, teruggeslagen.

Waar zij zich ook wendden, West- of Noordwaarts, overal vonden zij dien hinderpaal meer en meer op hen drukken.

Het einde van die bareel, die op de Duitschers zich omsluit, met slot van de deur te Soissons, nadert nu de Belgische grens.

In alle geval, de weg naar huis, de weg langs waar de Duitschers kwamen, is zeker zoo versmald dat ze, om te zeggen, op één rei zullen moeten terugkeeren.

Hun blijft de weg over langs Dinant en Namen of de weg over Luxemburg om terug naar huis te gaan.

Bevelhebberschap van Antwerpen.

Oproep tot de jongelingen, in de versterkte omheining van Antwerpen verblijvende.

« In 't belang der nationale verdediging is het volstrekt noodig dat ons regelmatig leger versterkt worde. In deze omstandigheden doe ik een beroep op de vaderlandsliefde der weerbare mannen van 18 tot 30 jaar, op 31 December 1914, opdat zij dienst nemen in onze regelmatige troepen en zich als vrijwilligers aangeven voor den duur van den oorlog.

Jongelingen, het Vaderland heeft U noodig !

Beantwoordt dien oproep. Stelt u niet bloot aan het gevaar, dat de overweldiger u verplichte, spijts alle recht en wet, dienst te nemen tegen uw eigen vaderland. Blijft ziet onwerkdadig gedurende lange maanden.

De belanghebbenden, voorzien van een getuigschrift van zedelijkheid en goed gedrag, mogen zich aanbieden in de hieronder opgesomde gestichten, waar zij aan een geneeskundig onderzoek zullen onderworpen worden.

De mannen, goed verklaard voor den dienst, zullen zonder uitstel en zonder gevaar, gezonden worden naar het niet overweldigde deel van 't land, om er geoefend te worden.

De jongelingen voor wien het stoffelijk onmogelijk is, de voorgeschreven getuigschriften voor te brengen, zullen aanvaard worden, op de verklaring, die zal onderzocht worden, van zochaast de omstandigheden het zullen toelaten.

De bevelhebber van de V. O. A.
(Get.) DEGUISE.

De inschrijvingen worden genomen in de volgende inrichtingen :
Militair Hospitaal (Marialaan.).
Hulphospitaal I, Borgstraat, 2.
Hulphospitaal II, Meir.
Hulphospitaal III, Maria-Louisalaan. College O. L. Vrouw.
Hulphospitaal IV, Groote Hondstraat, 50-52.

De Paus en de Vrede.

Rome, 5 *October*. — Het schijnt dat de Paus, in rechtstreeksche onderhandeling met den oostenrijkschen keizer Franz-Jozef, zou trachten door M. Ivolsky in 't bereik van den Tsar te komen, herinnerend aan dezes langdurige geneigdheid voor den vrede, waarvan hij bewijs gegeven heeft, en wiens werk eeuwen lang zou herdacht worden als er vrede kon komen door het Scheidsgerechtshof van den Haag. (*Reuter*.)

In Pruisen en Galicia.

Copenhagen, 6 October. — Veertien dagen geleden begaf de Keizer zich naar Oost-Pruisen. Thans gaat de Tsar ook naar het oorlogstooneel, in Galicia.

Dit bewijst dat de ontwikkeling van het russisch leger voltrokken is.

Waarom gaat de Tsar naar Galicia en niet naar Oost-Pruisen ? 't Is dat waarschijnlijk zijne aanwezigheid niet onmisbaar is in 't noorden, waar de zegepralende troepen van Rennenkampf voldoende aangemoedigd zijn door den schielijken aftocht van den vijand, en dat er geen enkel aanval te vreezen is op Wilna, Grodno en Bielostok.

We moeten er ook uit besluiten, dat het de linkervleugel van het russisch leger is, die aan 't werk is sinds de intrede in Bukovine, die zich nog zal toe te wijden hebben voor Crakau en er geweldige verrichtingen zal te doen hebben.

't Is dus aan dezen linkervleugel dat de Tsar zich gaat toonen, voor de beslissende beweging welke dezen vleugel, van gevecht tot gevecht en van beleg tot beleg, gaat voeren naar Breslau en Berlijn, door eene ontzaglijke zwenking op den rechtervleugel, die waarschijnlijk op de Vistula zal blijven.

De Russische vloot.

De duitsche leugenfabriek Wolff heeft alom laten weten, dat de russische steden Reval, Viborg en Cronstadt, op de Oostzee gebombardeerd zijn. We zullen het gelooven als het ons uit Petrograd bevestigd wordt, zeggen de engelsche bladen.

Zelfs indien zulks bevestigd werd, ware het nog gansch verkeerd daaruit te besluiten dat de russische vloot machteloos is of dat zij zou onmachtig zijn hare torpedokracht tegen den vijand uit te werken.

Al zou zij door mindere getalsterkte niet bij machte zijn zich te meten met de krachten welke Duitschland tegen haar zou kunnen opsturen, de invloed dien zij door hare aanwezigheid oefent als eene */ieet in being* (daarzijnde vloot), is genoeg om den Duitscher te verplichten aldaar zijne vloot op eene sterkte te houden, die ons zelven voordeelig is.

Juist als het niet te gelooven is dat de duitsche vloot werkeloos in hare havens gehouden wordt om eenige andere reden dan strategische noodzakelijkheid, zoo is de schijnbare onwerkdadigheid der russische vloot blijkbaar de uitkomst van eene strijdpolitiek, welke door de omstandigheden volledig gerechtvaardigd is.

De laatste redevoering van M. Asquith.

Duitschland bereidde den oorlog voor sedert 1912.

De eerste minister, die een zeer begaafd spreker is, heeft eene reis gedaan door de vier Engelsche hoofdsteden, Londen, Edimburg, Dublijn, Cardiff. In deze laatste stad, hoofdstad van Wales, heeft hij eene prachtige redevoering uitgesproken, de schoonste misschien van heel zijn redenaarsveldtocht. Zijne toehoorders waren ontelbaar, met op den eersten rang de katholieke en de protestantsche bisschoppen en de geestelijkheid van alle eerediensten.

Ziehier de voornaamste brokken van die redevoering :

De oorzaken van den oorlog.

Wij verlangen niemands gebied. Wij willen niemand onze wetten opdringen. Het Engelsche rijk is groot genoeg. Waarom dus zijn onze ploegen in zwaarden veranderd. (Zinspeling op eene tekst van den bijbel, waar Isaïas aan de trouwe Hebreeuwen belooft, dat God hunne zwaarden in ploegen zal veranderen).

Indien zooals ik zegde, wij niet het minste verlangen koesteren, den reeds zoo zwaren last ven het rijk te vergrooten, is het even waar dat, toen wij ons in dezen oorlog wierpen, wij geen de minste wraak hadden te voldoen. En bijzonder wat betreft Duitschland, ik heb het gezegd en herhaal het, hadden wij enkel voor doel de gelegenheden van vrijving te beperken, en hartelijke betrekkingen te bevestigen op vaste basis.

Wij hebben van in het begin gezegd dat onze vriendschap met sommige mogendheden, Frankrijk, Rusland, Japan, geen de minste koelheid nog veel minder slechte voornemsn jegens eene andere natie meebrachten. Wij hebben gezegd, men sluit geene nieuwe betrekkingen om er oude te verbreken. Ziedaar de verhouding van degenen, die de keizer van Duitschland het verraderlijke Engeland noemt.

ERNSTIGE ONTHULLINGEN.

Engeland en Duitschland in 1912.

Wij hebben gezegd en IK TREK DE AANDACHT VAN DE HEELE WERELD OP WAT IK VANDAAG GA ZEGGEN, nu men zooveel valsche berichten de wereld zendt, dat wij onze gedragslijn jegens Duitschland hebben vastgesteld, in eene nota die heel het kabinet besprak en goedkeurde. Zij werd aan de Duitsche regeering medegedeeld in 1912.

Wij zegden : Engeland geeft u zijne belofte en waarborg, dat het zich nooit zal aansluiten bij eene mogendheid, die Duitschland zou aanvallen zonder eenige uitdading van zijnen kant. Een offensief verbond tegen Duitschland is niet het voorwerp van onze tractaten, en is zelfs niet door hen voorzien ; nooit zal Engeland in eene combinatie treden, die voor onmiddelijk doel zou hebben Duitschland aan te vallen.

Is daarin iets dubbelzinnigs ?

Maar 't was niet genoeg voor de Duitsche staatslieden. Zij wilden meer, zij vroegen ons onzijdig te blijven, volstrekt onzijdig in geval van oorlog en dat op een oogenblik waarop hun land eene nieuwe uitbreiding gaf aan zijne gewapende macht, te land en ter zee. Zij vroegen ons de vrije hand voor 't geval zij het oogenblik gekomen achten om Europa te temmen.

Er was daarop maar een antwoord te geven en wij gaven het. (Eindelooze toejuichingen.)

Nochtans gingen wij twee jaar lang voort gedurende de hele Balkancrisis, niet alleen te werken om den vrede te handhaven, maar om eene gezondere internationale atmosfeer te scheppen.

De annalen der afschuwelijkste barbaarscheid.

Vier weken geleden sprak ik te Londen, 't was in 't begin van den oorlog, en ik zegde dat deze onze schande zou geweest zijn, indien wij ons onthouden hadden. Voor de gebeurtenissen, die zich begonnen te ontrollen : het openbaar vertrouwen onbeschaamd verbroken, een klein volk onder de voeten getrapt, de laffe inval in België en Frankrijk, door benden, die achter haar het schandelijke zog der barbaarschheid laten en zich droevig beroemd maken door eene van deze verwoestingen en heiligschennissen, waardig van de zwartste bladzijden van de geschiedenis der afschuwelijkste onmenschelijkheid. (Toejuichingen). Dat was vier weken geleden, maar de tijd is vooruitgegaan en het tafereel wordt elken dag somberder en walgelijker.

Ah, indien wij onzijdig en onverschillig gebleven waren, indien wij niet met al onze krachten den vijand van alle beschaving naar de keel gesprongen waren, zou er ons niets overblijven dan ons het gelaat te sluieren, en ons op onze beurt voor te bereiden, want wij zouden het verdiend hebben, om het lot te ondergaan van die ongelukkige landen, en 't ware onze straf geweest na eeuwen roem, in een onteerd graf te dalen, voor 't welke niemand zich zou gewaardigd hebben te zingen nochte weenen. (Toejuichingen).

Verheugen wij ons dat trots alles de wereld en bijzonderlijk Engeland, nog toegankelijk zijn voor overwegingen van zuiver zedelijken aard. De nieuwe Duitsche school leert, dat de politiek onttrokken is aan het gezag der zedeleer, dat de macht de maat is van het recht. Zij gelukt er in aan hare leering te onderwerpen, ik zeg niet het volk van Duitschland, maar hen die zijne politiek leiden.

Maar die hatelijke leering heeft geen uitweg gevonden in Engeland. Wij, die door hare vertegenwoordigers beschouwd worden als menschen met denkbeelden buiten de mode, wij gelooven nog aan de heiligheid der tractaten, aan het recht van den zwakke aan den plicht van den machtige en den sterke. Wij gelooven dat de kleine volkeren hetzelfde recht op het bestaan hebben als de groote en het de moeite waard is vandaag te strijden en te sterven voor de vrijheid, evenals in verleden eeuwen. (*Toej.*)

Gewapend met die heilige en eenvoudige waarheden, die de eeuwige beschutting van Europa zullen zijn, zien wij met vertrouwen den afloop van dezen oorlog te gemoet.

Gij vraagt mij waarom wij toch oorlog voerden ? Ziedaar in twee woorden de laatste reden, die onze dappere troepen uit Indië naar Marseille heeft gebracht, die uit onze koloniën het beste onzer krachten trekt en die in minder dan twee maanden van Engeland als een vruchtbaar veld heeft gemaakt, waar de beste rekruten opschieten. (*Toej.*)

Spreker besloot met eene prachtige slotrede, waarin hij de bijzondere redenen ontwikkelde, die het land van Wales heeft om evenveel mannen te leveren als de andere deelen van het Rijk.

Het Russisch Leger.

Londen, 6 *Oct.* — De korrespondent van den *Morning-Post* te Petrograd meldt dat Rusland, vooraleer te zijn uitgeput, **TWINTIG MILLIOEN** wel geoefende mannen kan onder de wapens brengen.

800 huzaren krijgsgevangen.

Reuter seint uit Parijs Zondag :

Het naderen van twee Duitsche divisies was gerapporteerd tusschen de Oise en de Somme en Fransche dragonders waren hen te gemoet gegaan en hadden zeker dorp bezet.

Na eenige schoten gewisseld te hebben, trokken de dragonders af, achter hen de huzaren en het Duitsche voetvolk lokkend in een bosch, waar Fransch voetvolk en vier batterijen artillerie lagen.

Als de Duitschers op 500 meters van het bosch waren, openden de batterijen een verdelgend vuur en de vijand legde zijne wapens neer, liet zijne gewonden achter en sloeg op de vlucht.

De Fransche ruiterij snelde nu terug en 800 Duitschers, erin begrepen een kolonel en tien officieren, werden gevangen genomen.

De Franschen aan België.

In den *Petit Journal* schrijft de befaamde fransche dichter Jean Richepin :

— Het oogenblik nabij, waarop het klingelend Angelus onze door de onmenschen bezoedelde hemeltrans gaat zuiveren, is 't voorecrst aan u dat ik denk, o edel ras onzer belgische broeders, onze engelbewaarders van het eerste uur, aan u, wiens rijk en gelukkig land zich van eerst af zoo edelmoedig ten offer heeft geboden en voor ons heil de vreeselijkste martelie heeft doorstaan.

Uit uwe beiaarden ook, uit deze welke de Wandaleg hebben laten rechtstaan, zal weldra het bevrijdend en wrekende Angelus klingelen. Met u samen zullen wij er de dankbare beiaardspelers van zijn. Zoolang eene duitsche laars op uwen geheiligden grond zal drukken, zullen wij oordeelen dat de onze het recht niet heeft zich vrij te gevoelen. 't Is slechts te zamen en eenstemmig dat wij victorie zullen roepen.

Elken dag geheel ten prooi aan de angsten van den reusachtigen veldslag die nog voortduurt en als verslonden in de stijgende hoop die hem verlicht, vergeten wij evenwel niet dat het uw bewonderenswaardig voorbeeld is hetwelk ons helpt die angsten te verduren en dat uwe overheerlijke toewijding die hoop voor ons heeft gezaaid.

Ten welken prijze, helaas ! Wij weten het maar al te wel. Wij hebben bij ons uwe arme vluchtelingen zien aankomen, vrouwen met hare kinderen, ouderlingen met verwilderde blikken in het ontdane gelaat, waarop de verschrikking der geleden folteringen en der aanschouwde afschuwelijkheden te lezen stond.

En wij hebben al de bijzonderheden van uw offer en van uwe marteling vernomen : en thans gaan die tafereelen, waarvan de monsterachtigheid zoo erg was dat ze denkbeeldig kon schijnen, in hunne afschuwelijke geleefde werkelijkheid door gansch de menschheid gekend zijn en geoordeeld worden.

O ! welke lijst misdaden en beestelijkheden zonder naam, zijn de verslagen van uwe onderzoekskommissie over de duitsche barbarij in België ! Slechts met roode oogen en tandenknarsend zou men die regels kunnen lezen, met bloed en tranen geschreven : tranen van razernij en medelijden, bloed dat om bloed roept, dat schreeuwt om wraak en dat ze zal hebben, onverbiddelijk !

Het zijn nochtans geen dolzinnigen, de ernstige, eerlijke lieden welke die regels geschreven hebben. Tot voorzitter, leden en sekretarissen, heeft de onderzoekskommissie een staatsminister, senators, schepenen, een legatieraad. Zij haalt slechts feiten aan, op gekontroleerde getuigenissen vastgesteld Zij zet niets vooruit wat niet bewezen echt is. Zij heeft enkel een proces-verbaal opgemaakt....

Van die verslagen uwer onderzoekskommissie moet men een boek van schande en straf voor Duitschland maken. Wanneer het oogenblik der afrekening zal daar zijn, moet dat boek wegen op de handvest van het rechterlijk zwaard en er voor 't schuldig ras een guillotinemes van maken.

Wij vergeten het niet, weet het wel, o onze

DE OORLOG
IN BELGIE.

belgische broeders, edelmoedig en edel klein volk, dat eene groote natie zijt!

In plaats van de valsch groote natie, die al de andere wilde onderwerpen en ze wilde verkneden naar heur eigen beeld van folterenden schoolvos, zijt gij het, o onze belgische broeders, 't is uw dapper, eerlijk, edelmoedig en verheven land, waarvan men het beeld zal moeten tot voorbeeld voor alle landen oprichten!

Volk, welks geschiedenis eene onophoudende les is van arbeidzaamheid, onafhankelijkheid en heldhaftigheid, — volk, welks grond de meest bevolkte ter wereld is, — volk, bij wie te gelijker tijd alle stoffelijke en zedelijke opleidingen bloeien: de nijverheid, de handel, de kunsten, de letteren, — volk der schoone kathedralen, der prachtige stadhuizen, der onvergelijkbare musea....., — o volk der goede werkers, der groote kunstenaren, der dappere krijgslieden, — volk van ware mannen, — gij zijt het die thans in uwe martelaars- en heldenvuisten het *palladium* (geheiligd teeken der vrijheidsmacht) draagt.

De groote Slag op de Aisne.

Parijs, 6 October. — (Officieele mededeeling van 3 ure 's namiddags). — Op den linkervleugel breidt het front zich al meer en meer uit. Tusschen Seine en Oise is er voortdurend afwisseling van kans.

Te Lassigny is een gewelddige aanval van den vijand zonder uitslag gebleven. Op den rechteroever der Aisne, ten noorden van Soissons, heeft het fransch-engelsch leger vooruitgang gedaan.

Rondom Arras en op den rechteroever der Somme verbeterd onze toestand voortdurend. Op het overige van 't front is er geen verandering.

Parijs, 6 October. — (Officieele mededeeling van 11 ure 's avonds). — De toestand op den linkervleugel is dezelfde gebleven. Ten noorden der Oise wordt de werking steeds heviger. Het center is betrekkelijk kalm.

Op de Maashoogten hebben wij enig terrein gewonnen.

IN HOLLAND.

De voorraden tarwe en tarwemeel van alle tarwemeelfabrieken in Holland zijn door de Regeering onteigend.

Voortaan zullen de meelfabrieken dan de tarwe van de Regeering ontvangen en voor haar vermalen.

De uitdeeling van het tarwemeel zal dan verder van Regeeringswege geschieden.

De Regeering is tot dezen maatregel overgegaan om te voorkomen dat de broodprijzen zullen stijgen, waardoor in hoofdzaak de volksklasse zou worden getroffen.

De Russen in Hongarië.

Rome, 5 Oct. — Buiten de groote zegepraal die zij in Polen op de Duitschers behaalden, hebben de Russen reeds de Karpathen overschreden en bevinden zich in volle Hongarie. Zij bevinden zich nog enkel op 150 kilometer van Budapest. (Dit telegram is van maandag; maar op hoeveel afstand dier stad zouden de Russen nu al zijn?)

Twee stoomers gemijnd,

De engelsche stoomer *Ardmound*, van Dover uitgevaren met 35 koppen bemanning en eene lading graan uit Galveston voor Zeebrugge, is door eene zeemijn vernield. De bemanning werd gered en landde te Oostende.

De duitsche stoomer *Nieuwland*, uit Goole voor Harlingen, is op eene mijn geloopen en zonk in de Noordzee. De bemanning werd door den logger *Katwijk* naar Ymuiden gebracht.

Laffe Spioenen.

Londen, 6 October. — De correspondent van den *Morning Post* uit Petrograd, seint dat de Russen, in den veldslag voor Ossanitz, duitsche officieren in vrouwenkleederen en spioenen als boeren verkleed, gevangen genomen hebben.

Zweedsch Yzererts vrij.

Verleden week meldden we naar den *Times*, dat Zweden met grooten nood bedreigd was, daar als contrabande ook het ijzererts ingeschreven was, van welks uitmijning en uitvoer een groot deel der zweedsche bevolking leeft.

Thans lezen we in hetzelfde engelsch blad:

Reuter's Agentschap vernemt uit gezagh hebbende bron, dat eene tijdelijke oplossing gevonden is voor de moeilijkheden welke voor Zweden opgerezen waren uit de verklaring van ijzererts tot oorlogscontrabande.

De britsche regeering heeft rekening gehouden met Zweden's toestand en besloten den uitvoer van zweedsch ijzererts niet te hinderen gedurende eene algemeene herziening der geheele lijst voor oorlogscontrabande.

Recht en Oorlogsschade.

Volgens de regels van het gemeene recht, is de regeering, evenals de bijzonderen, geene herstelling verschuldigd voor de rampspoeden die het gevolg zijn van buitengewone en toevallige gebeurtenissen, uit heirkracht spruitend, zooals de belegering eener stad, de oorlogsfeiten, de orkanen, de overstroomingen, de besmettelijke ziekten en pestgeesels.

In die buitengewone gevallen gebeurt het nochtans, dat de Staat, de provincie ter hulp komen van degenen die slachtoffer van die ongelukkige en onvoorziene gebeurtenissen zijn. Dat is de toepassing van een regel van wijze staathuishoudkunde, gesteund op de solidariteit der bevolkingen in de herstelling der groote kwalen die de menschheid treffen.

Geen twijfel of het belgische volk zal zijne landgenoten, slachtoffers van den oorlog, ter hulp komen. Ons land, in de moderne tijden geen oogenblikken gelijk de huidige beleefd hebbende, heeft geen enkele wet of besluit gesteund betrekkelijk de herstelling der oorlogsschade. We moeten dus nagaan wat de Franschen gedaan hebben na den oorlog van 1870.

Alhoewel die oorlog ongunstig voor hen uitviel en ondanks de ontzaglijke vergoeding welke zij aan Duitschland moesten betalen, hebben de Franschen, door de wetten van 6 September 1871 en 7 April 1873, toegestaan de behoeftige slachtoffers van den oorlog te vergoeden zonder onderscheid van nationaliteit, maar enkel ten titel van hulp en zonder aan de bijzonderen eene ware rechtvordering op den Staat toe te kennen.

O. BRISON.

De oevers der Schelde.

Hevig gevecht te Schoonaerde. — De Duitschers moeten wijken.

Van onzen plaatselijken berichtgever.

Dinsdagavond. — Gansch den dag is er hevig gevochten tusschen Berlaere en Schoonaerde.

Onze troepen zijn er in gelukt den vijand terug te drijven.

Rond 6 ure 's avonds bevond zich de duitschers zich op zeven kilometers boven Schoonaerde.

Reeds bij het aanbreken van den dag was het gevecht begonnen. De duitschers bezetten een nogal sterke stelling op den rechter oever. Zij schenen veel materiaal bij zich te hebben, alsof zij zinnens waren eene brug over de Schelde te leggen.

Beschut door matrassen gelukten onze moedige kanonniers er in, eene zoo voordeelige plaats voor de kanons te kiezen, dat de vijand voortdurend moest achteruit wijken.

Rond den middag was hij reeds uit het zicht verdwenen, vijf kanonnen en eene groote hoeveelheid schietvoorraad achterlatende.

De Belgen schoten voortdurend op het fabriek van scheikundige produkten, door duitschers bestuurd en gelegen nabij de statie van Schoonaerde. De groote firma was sinds eenigen tijd het schuiloord van den vijand.

Zij is alt hans ten gronde vernietigd en men is geneigd te gelooven dat er duitschers het leven bij lieten.

Na den middag hebben onze soldaten getracht zelfs de Schelde over te steken, ten einde de verlaten kanonnen over te brengen.

Dit werk, toevertrouwd aan de soldaten der genie, was des avonds reeds tot een goed einde gebracht.

Zoodat het gevecht van Dinsdag voor den vijand eene nederlaag is geweest.

Het aantal dooden en gekwetsten, is langs duitsche zijde is ons onbekend. De verliezen in onze rangen zijn onbeduidend.

Wijl de duitschers te Schoonaerde achteruit weken, heropenden zij op den middag het vuur tusschen Audegehem en Lebbeke. Voor de zooveelste maal beschoten zij Grembergen en dit zonder eenigen uitslag.

Hun geschut was zoo slecht berekend, dat onze artillerie het zelfs niet noodig gevoden heeft, het vuur te beantwoorden.

De gevechten hernomen.

Dinsdagnacht herbegon het verwoed kanonnengevecht tusschen Belgen en Duitschers.

De onzen hadden hun geschut opgesteld boven Wetteren (over de Schelde). De Duitschers schoten uit Schoonaerde en Schellebelle. De statieoverste van Schellebelle is moeten aftrekken tot Wetteren. Het kanongebulder werd verre boven Gent gehoord.

Nadere bijzonderheden. — Woensdagmorgen, 10 ure. — Vele personen uit Wetteren verlaten hunne stad. Rond 10½ ure komt een volle trein te Gent aan. Het gevecht schijnt in hevigheid toe te nemen. De Duitschers schijnen opgesteld boven Schoonaerde, Wichelen, Wanzele en Lede. De Belgen, bijgestaan, werken tusschen Wetteren, Schellebelle in evenwijdig loopende lijnen.

De fabriek van Schoonaerde was eene duitsche instelling en heeft minstens drie miljoen gekost. Er werden scheikundige stoffen vervaardigd. De Belgen vonden er drie kanonnen, die echter door de Duitschers vernietigd waren. Woensdag duurde de brand nog immer voort. Elken stond vliegen duitsche en bevriende vliegeniers boven het oorlogsterrein, natuurlijk om elkanders stellingen te verkennen.

De treinen loopen nog enkel tot Wetteren. Het schijnt dat de statie van Schellebelle erg beschadigd werd.

12 *ure.*— Op dit uur neemt het kanonvuur in hevigheid af. Te 12½ ure weerklinken drie geweldige ontploffingen. 't Is de brug van Melle die door onze geniesoldaten opgeblazen werd. Te 1 ure nog een klop. De brug van Heusden, die nog ongeschonden was, wordt eveneens onbruikbaar gemaakt. Wij begeven ons verderop. Reeds van vluchtelingen, welke ons in 't gemoet komen, wordt de verzekering gegeven dat de Duitschers achteruit zijn geweken hoever konden zij niet bepalen.

Later werd ons dat nieuws bevestigd. De Duitschers zijn teruggetrokken in de richting van Schoonaerde, Gysegem en Hofstade. Al hun geweld om Gent te naderen of om te Wetteren over de Schelde te geraken was nogmaals verijdeld.

Te 3 ure bemerkten wij boven Wetteren, een bevriende vlieger, die heel zeker de vijandelijke stellingen ging verkennen. Vele personen der gemeenten die midden het vijandelijk en bevriend artilleriegevecht zaten, zijn er toch in gelukt die gevaarvolle plaatsen te verlaten. Zoo zagen wij de Zusters van Schoonaerde, die met een aantal kinderen in Mellestatie den trein namen voor Sottegem, waar ze zeker waren een onderkomen te vinden.

Gelijk het zich verstaan laat werden ook burgers, 't zij al vluchtende, 't zij in hunne woningen getroffen, zelfs gedood.

TE WICHELEN.

Duitschers schieten op kloosterzusters.

Wij hebben reeds gemeld dat de bevolking van Wichelen verplicht was te vluchten, voor de beschieting.

De Zusters van S-Vincentius à Paulo hebben de zieken en ouderlijheni weggebracht. Op het oogenblik dat de Moeder Overste met eene andere kloosterzuster het klooster verliet, werd zij aan het hoofd gekwetst door een schrapnellscherf. De zuster werd aan den arm gekwetst. De twee gekwetsten werden naar het hospitaal van Gent overgebracht.

De toestand der Z. E. Moeder Overste is bedenkelijk, doch men hoopt haar te redden.

Te Herzele.

Dinsdagmorgen, rond 10 ure, werd de gendarmerie van Herzele verwittigd, dat eene duitsche patroelje van 5 uhlanen, aangevoerd door een officier, in den omtrek waren.

Twee in dienst zijnde gendarmen, geholpen door eenige vrijwilligers trokken er op uit.

De ontmoeting greep plaats in 't dorp. De duitsche officier sneuvelde en een soldaat viel gekwetst. Deze en een van zijn makkers werden gevangen genomen en met den buurttram naar Gent gestuurd. De gekwetste was in 't bezit van een aantal aandeelen der maatschappij van den Dender.

De andere krijgsgevangene was zot van blijdschap omdat hij in onze handen was.

Jonge Mannen, beantwoordt de roepstem van uw vaderland!

Te Nazareth.

Woensdag tegen den middag, vernam men dat de Duitschers in een bosch, nabij Nazareth, waren gedrongen.

Aanstonds togen gendarmen en enkele troepen er henen en een gevecht ging aan den gang. De Duitschers waren verplicht af te trekken. Hunne verliezen zijn niet gekend.

Van den kant der Belgen werd een gendarm gekwetst en naar eene ambulancie overgebracht.

Werklieden verzoeken 't verdiende loon.

Woensdagmorgen zagen wij in de statie Gent-Zuid, den heer baron de Bethune, van Aalst, omringd door een groep staatswerklieden, stokers en machinisten.

Zij klaagden hun nood er over dat ze een volle maand loon te goed hebben, en maar nergens kunnen betaald geraken. De groep stokers en machinisten van den depot van Aalst, telt ongeveer 70 man. Die menschen zijn met hun familie moeten gaan vluchten en hebben hun centen toch zoo dringend noodig.

De heer volksvertegenwoordiger de Bethune, ging onmiddelijk bij den heer dienstoverste die ten antwoord gaf dat hij van wege de regeering een mandaat van 80.000 frank had ontvangen, doch de Bank kon geen geld geven. Hij hoopte morgen of overmorgen 't noodige geld te kunnen lossen en beloofde dan seffens de betalingen te doen.

Wij hopen dat Beheer en Bank zullen samen werken om met den meesten spoed die verdienstelijke werkmannen 't verdiende loon te bezorgen.

De toestand te Aalst.

Te Erembodegem worden de inwoners van Aalst over de brug gelaten en kunnen zoo hunne stad bereiken. Ze worden echter door de Duitschers afgetast vooraleer te mogen passeeren. De overheid kan nog altijd niet aanraden naar Aalst weer te keeren.

Wie zijne moeder liefheeft, zal zijn vaderland verdedigen.

Auto-ongeluk te Belcele.

Dinsdagnamiddag reed eene automitrailleuse, het nummer 24407 dragende, te Belcele, in een omdraai van het dorp, op een huis. Dit ongeluk gebeurde door een karretje, dat op de baan reed, te willen vermijden.

De geleider had enkel eenige kwetsuren, doch de wachtmeester M. Gustaaf werd op den slag gedood. Een onderofficier De Sch... verkeert in wanhopigen toestand en de auto is in stukken.

De gekwetste en zieke soldaten te Gent.

Dinsdagnacht en gister(woensdag) werden voortdurend zieken, meest herstellende soldaten naar Gent gebracht. Antwerpen is zooveel mogelijk ontruimd. Men rekent dat er te Gent, in de verschillende ambulanciën ongeveer 4000 zieke en gekwetste soldaten verzorgd worden.

Nog over Antwerpen.

Te Gent werd gister (woensdag) het Palace Hotel, dat door vluchtelingen was ingenomen ontruimd, ten einde plaats te maken voor de uit Antwerpen naar Gent gestuurde zieken en gekwetste soldaten.

Vluchtelingen uit Antwerpen, die nogal talrijk in Gent toekwamen, wisten weinig inlichtingen te geven over den waren stand van zaken in en rond hunne stad. Van de stad te beschieten was er toch nog niets te bemerken.

Het treinverkeer.

Woensdagmorgen berichtte men dat het treinverkeer tusschen Gent en Antwerpen hersteld was. We vertrokken uit Gent-Dampoort om 6,27 ure, werden gevoerd tot Oostacker, bleven daar bijna 2 uren in de statie staan en werden dan teruggebracht juist in tijds om den trein over Selzaete naar Sluys-Kil en Terneuzen (waardoor men tot S-Niklaas kan komen) te zien wegrijden.

Men zegde dat het verkeer onderbroken werd, om reden dat er tusschen Gent en Lokeren draden waren afgesneden. Anderen spraken van een gesprongen brug en nog anderen meenden dat het kwam door het troepenverkeer.

Maar niemand wist het juist.

Het spoorwegverkeer van woensdagnamiddag en 's avonds.

De trein uit Gent naar Aalst rijdt tot aan Wetteren.

Gent-Bendermonde rijdt ook tot Wetteren.

Gent-Kortrijk tot Kortrijk.

Gent-Ronse rijdt tot Frasnes (bij Buissenal.)

Gent-Thielt tot Adinkerke.

Gent-Eecloo-Brugge, ook naar Selzaete.

(De reizigers voor Antwerpen zijn niet meer toegelaten.)

Gent-Antwerpen-West geschorst.

Gent-Sottegem, tot Sottegem.

Vliegers boven Gent.

Woensdagmorgen werden boven Gent en omstreken ontelbare vliegtuigen gezien, waarschijnlijk Belgische en Engelsche, waarvan verschillige vlogen in de richting van Oostende, doch het grootste deel nederdaalde op St. Denijsplein.

Allen, Belgen, Franschen en Engelschen, daalden in goede voorwaarden neder, behalve nochtans een enkele, die, toen hij bijna beneden was, eensklaps moetende zwenken om op de andere vliegtuigen niet te vallen, terecht kwam in eenen boom. Het tuig werd erg beschadigd.

Ook een tweetal « Tauben » vlogen over de stad.

Jongelingen, gedenkt onze Jongens van 1793, die voor land en haardstede hun leven gaven.

Te Gent.

Den afgeloopen nacht.

Van af 11½ uur werd opnieuw hevig en aanhoudend kanongebulder gehoord uit de richting waar gister gestreden werd. Om 5 uur, dezen morgen, duurde het gebulder nog steeds voort.

* * *

Talrijke gekwetsten kwamen in onze stad toe. Velen werden naar Brugge en Oostende overgebracht.

* * *

In de Zuidstatie kwam om 3 uur een trein aangereden met vluchtelingen uit Puers, Bornhem en omstreken. Men bezorgde de ongelukkigen zooveel mogelijk een onderkomen.

Van kwaart vóór vier uur ontmoetten wij talrijke groepen vluchtelingen, die zich naar de statie begaven. Rond 5 uur vertrokken zij naar Oostende in bestemming voor Engeland. Velen dier slachtoffers der duitsche barbaarschheid weenden en maakten den grootsten lof van het gastvrije Gent. Nooit! verklaarden zij, zullen wij zulks vergeten.

Goede en voorspoedige reis! martelaren.

* * *

Heden donderdag, om 2 uur, zal er in het Koninklijk Conservatorium, Hoogpoort, te Gent, eene nieuwe inschrijving gedaan worden voor vluchtelingen die zouden willen naar Engeland gaan. Er zullen 1000 inschrijvingen genomen worden. (*Medegedeeld.*)

Alwie over jeugdige kracht beschikt, moet in het gelid voor België's eer en vrijheid.

Vluchtelingen.

— Prosper Pipar en vrouw Charles Hermans, verblijvende thans te Leffinghe bij Oostende, alsmede diens twee zusters, zonden gaarne inlichtingen bekomen over hunne ouders Henri Hermans-Truyens, Terneusche straat, 3, Leuven.

BINNENLAND
WEST-VLAANDEREN

BRUGGE. — *Paardenmarkt.* — De 4e paardemarkt zal te Brugge gehouden worden op 14 en 15 October eerstkomende.

GENT

BERICHT. — Van gister hebben de heeren policiekommissarissen Moracl, van de vierde wijk, en Venneman, van de elfde wijk, onder hen van wijk verwisseld.

METAALBEWERKERSBOND. — Donderdagavond, om 8 uur, dringende bestuurzitting.

MIDDENKOMITEIT DER VAKVEREENIGINGEN. — Vrijdag, algemeene vergadering. De bestuurleden der verschillende vakvereenigingen worden dringend verzocht aanwezig te zijn.

†

Mevrouw wed. Eduard Coppens-Teirlinck.
Mejuffer Eugenie Teirlinck.
Mijnheer Gustaaf Teirlinck.
De familie Teirlinck,

komen Ued het droevig verlies melden welke zij komen te ondergaan in den persoon van hunne teergeliefde moeder, zuster, tante en groot-tante.

Mevrouw Benedicta ELAUT

echtgenoote van wijlen de heer August TEIRLINCK

geboren te St Lievens-Houtem, den 2 April 1825, en godvruchtig overleden den 6 October 1914, na ontvangen te hebben al de rechten onzer Moeder de H. Kerk.

De plechtige lijkdienst welke Ued. beleefd verzocht wordt bij te wonen, zal plaats hebben vrijdag 9 October, om 10 ure, in de parochiale kerk van Ste Anna.

De damenmissen zullen gelezen worden gedurende den dienst.

De teraardbestelling zal onmiddellijk na den dienst plaats hebben in den familiekelder, op het gewijd kerkhof van Gentbrugge.

De dertigdaagsche gregoriaansche missen zullen gelezen worden in de Kapel der Zusters Capucinersen, Brusselschelaan n. 5, te beginnen den maandag 12 October, om 7 ure en den zondag om 6 ure 's morgens.

Eene brooddeeling zal gedaan worden aan de Zusters der Armen en Vincentius à Paulo.

Door reden der huidige omstandigheden zullen er geene doodbrieven gezonden worden en men wordt verzocht dit bericht als dusdanig te aanschouwen.

Noch bloemen noch kronen.

Men zal vergaderen ten sterfhuize, Sint-Lievensstraat 272, om 9 ½ ure.

Gent, 6 October 1914. 21

Burgerstanden.

GENT. — *Geboorten*: Richard Steenwaert, Abricoosstr., 2. — Albert Van Campenhaut, Lentestr., 78. — Sidonie Doostelaere, Oude Scheldestr., 3. — Octavie De Groeve, Land Van Waesstr., 21. — Alexis Hardy, S-Gillistr., 20. — Onwettigen 3.

Emiel Meire, Saskaai, 10. — Simonna Blondeel, Spanestr., 122. — Elisabeth De Witte, Windmolenstr., 12. — Delfina Martens, Zuidkaai, 36. — Juliaan De Groote, Kazemattenstraat, 50. — Celina Willems, Kerkstr., 351.

Overlijdens: P. L. Michiels, 30 j., sold. 13e linie, Baelen — Adolfina De Meyer, 26 j., z. b., Oostacker. — Esther Van Coillie, 42 j., z. b., Tockomststr., 22. — Elisabeth De Can, 1 m., Wespstr., 7. j Benedicta Elaut, 89 j., z. b., S-Lievenststraat, 272. — Marie Collette, 24 j., soldaat 1 lansiers, Polleur. — Louise Porré, 4 m., Heyst-op-den Berg. — Jeanne Van de Rostyne, 83 j., z. b., Maagdestraat, 14.

1 Doodgeboren.

Huwelijken: De Smedt Louis, pasw., Weldadigheidstraat, 67, met Poelman Natalie, fab. Wasstr., 26. — Staelens Gustaaf, ijzergieter, Pannestraat, 53 met Janssens Marie huisvr., Rooigemstr., 45. — Uytterhaeghe Leander, bleeker, Lindenstraat, 45 met Bodere Juliqnna, gouvernante, Sperrestraat, 98.